

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Ogłoszenia.

za jeden wiersz... za jeden wiersz... ogłoszenie 30 halery.

Dozwoleńca a ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po Krowice za jeden wiersz... 50 halery.

Numer pojedynczy:

we Lwowie: na prowincji: paranny... 8 halery paranny... 6 halery wieczorny... 8 halery wieczorny... 10 halery

Przenumerata wynosi:

we Lwowie: wlosciernie 2 korony; — za dwurazowa dostawa do domu doplacza sie 10 halery; na prowincji: z jednorazowa przesyłka: z dwurazowa przesyłka: rocznie... 30 K — h rocznie... 30 K — h

Skopiowane bez dodatkow i nie wraca

Adres: Szolomk Palacki — Lwów, plac Marjański 1. 7. Telef. Nr. 151

Czas odnowić przedpłać!

„DZIENNIK POLSKI“ wychodzi 2 razy dziennie 2 o 8 rano i o 3 popoł.

PRENUMERATA za dwa wydania dziennie wynosi: we Lwowie miesiecznie 1 zł. (2 korony) (za dwurazowa przesyłka do domu doplacza sie 60 hal.); na prowincji miesiecznie 1 zł. 25 ct. (2 k. 50 h.) (z dwurazowa przesyłka 3 korony).

„BLUSZCZ“

najlepsze pismo ilustrowane dla kobiet, z dodatkiem mod najwiekszych i tablic krojow. BLUSZCZ kosztuje kwartalnie: we Lwowie: 3 korony (1 zł. 50 ct.) na prowincji: 4 koron 80 hal. (2 zł. 40 ct.)

W rocznicę zwycięstwa.

Lwów 12 lipca.

W dniu, w którym po paru wiekach świętym rocznicę wielkiego faktu dziejowego: rocznicę pogromu i r. yłackiego przez jagiellowe hufce, kiedy rozszalała się na polski kraj, a w końcu nawet imieniu tej Marji, pod której znakiem wyrósł i spotęniał. Wyrosłszy, zrzucił maskę obłudy, stał się gadem, którego nikt nie ugłaszcza, a bardziej jeszcze ci, ten naród, który na swoich szczytach, jakby na banie Krzyżaków, szedł w bój także pod sztandarem Marji i z pieśnią „Bogorodzico“ szła głowa węża pod Płowcami, Grunwaldem i Chęciami, tego węża, co fałszywie podnosił się pod białym Najświętszej Panny.

Starta w bojach wiekowych hydra, odrodziła się — pod opieką jej pogromców; odrodziła się, aby dalej czołgała na zębę tej Polski, którą Bóg sam postawił na granicy dwu światów, germańskiego i słowiańskiego, jako mur ochronny przed zalewem niemieckim na wschodzie. Nie tu miejsce na wyliczanie tych wszystkich zbrodni, jakie z całą perfidją dawnego stu-

żalca, Krzyżak popłynął na narodzie polskim. Historia, o ile jej nie fałszują płatne kreatury germańskich potentatów, wykazała, że nie było jednej kłębki w naszych dziejach z ostatnich dwu stuleci, w którejby pokurec krzyżacki nie umazał swoich palców na zębę naszą. Chykiem i cichcem, jak długo bal się oręża polskiego, ryl i kopał pod państwowym organizmem Polski, a kiedy poczuł się już dość silnym dawy holdownik, z całą brutalnością dorobkiewiczza-łokaja, rzucił się na mienie swego dawnego pana.

A jednak za mało mu tego jeszcze. Sumienie, bo jest ono tak samo w pojedynczym człowieku, jak i w całych społeczeństwach ludzkich, odzywa się do ratusia ustawicznym wyrzutem, drga w nim przy każdym zdźwięku mo- wy polskiej i grzeczmemo przypomina mu kiedyś wielki odwet dziejowy, drugi Grunwald. Zniszczyć więc ten naród, zniszczyć tę mowę i dzieci nie oszczędza, a jeżeli nie pławi się jak tamten w krwi małych Polaków, to dlatego, że mu na to nie pozwala... dwudzieste stulecie... Z całym cynizmem rzuca ten Krzyżak kupy złota na wyłogowanie nas z ziemi praocjów, sądząc z swem zaślepieniem, że cały nasz był w tych kawałach ziemi, którą nam chce wydzierać i wydziera rok po roku.

Materiałny na wskroś duch dawnego Krzyżaka, nie chce i nie może zrozumieć, że prócz dóbr ziemskich, są jeszcze dobra duchowe; jest jeszcze w milionach serc na obszarze ziem polskich duch narodowego poczucia, którego „sto lat nie wyzłubi“, ani go zniszczy prześladowaniem wrogów, czy to malborski, czy petersburski. A że ten duch nie upadł, że przeciwnie podnosi się on w narodzie właśnie najbardziej wtedy, gdy prześladowanie i uraganie z niego zda się do szczytu dosięga, mamy wymowny przykład dziś w obchodzie uroczystym rocznicy boju pod Grunwaldem. I wtedy przed wiekami zdawało się, że Polska i Litwa legną pod ciosem potęgi, jakiej nie widziano od paru wieków. Szeregi krzyżackie pół Europy rycerstwa skupily na polach Grunwaldu i Tannenbergu i cóż się stało? W parę godzin garstka niedobitków szukać musiała ochrony „w lasach i bagnach.“ Z potęgi krzyżackiej pozostało wspomnienie.

Do pogromu grunwaldzkiego przyczyniła się nadmierna pycha rycerzy „krzyża“. Dla paru wieków obserwujemy objaw analogicznej pychy Krzyżaków, a prowadzi ona, — według staro- jak wiat przysłowia — do upadku. I upadek ten krzyżactwa nastąpi niezawodnie, nawet bez przyczynienia się najmniejszego z naszej strony.

To też w rocznicę wielkiego zwycięstwa prawdy nad obłudą, dobrej sprawy nad szatańską przemocą, przetrzymajmy z jakimiśkolwiek zwycięstwem, lub smutnymi refleksjami! Radować się nam, mimo klęsk, że zwycięstwa grunwaldzkiego, tak, jak przed wiekami; u stóp Pana Zastępcy i u stóp Bogarodzicy złożymy nam nasze bole, męczennictwa i nadzieje, bo ona, ta nasza Królowa polska, będzie kiedyś ta, która zetrze głowę węża, księcia ciemności, choćby ten przywdział nawet na siebie oznaki światowego imperatora. Wiary tylko w dobrą sprawę i nadzieję w rzą, a z pewnością nie zgine Polska, mimo nowych zakusów wrogów, tak, jak nie

zginęła, godzona przez wieki całe łądłem germańskiej zmiły.

Grunwald.

Z drogi, z drogi tej przeszłości, Co z zamierzbu i z nicości Cala krwawa, Zmartwychwstawa, Jak zwycięstwa duch!

Oto grzmiać, jak orkan, leci Zawierucha tych stuleci, Co pod zbroją, Wrzące stoją, Sledząc mieczow ruch...

Uskrzydłona i pancerna, Hasłem bratnim, jak śmierć wierna, W pole kłębki Zastęp męski Zastęp widzie stron...

I nie zgadnie wróg krzyżacki, Czy go miecz dosięgnie laski, Czy go ramię Czecha zlamie U Litwina łóg.

Stal goręje, oszpeceł chręście, Topór warczy w chrobrej pięści... Tam pierś naga Tchnieniem smaga, Nim dłoń zmierzy cios...

Oarzym walki w przestrzeni bucha, Szum krwi w żyłach, wrzenie ducha, Rozmach ręk, Zgrzyt, jęki, W jeden zlewa głos.

Hej!... zapłata odmienna, Niż Dąbrzyńska ziemia pszena! Krzywdy stare Poza miarę Wykiwały krwią...

Precz z drużyną stąd służalcą! Nieśmiertelni tutaj walcą; W szcękę, w pyle, Na tę chwilę, Kładą pieczęć lwia!

Któż prawuńce serce zmierzy Z wielką pierśią tych rycerzy, Grzmiających w blasku, W zgiełku, w trasku, Jako orłów ród?..

Kto dziś zdzierzy takie boje? Taką sławę, takie zbrcze? Drzewce stare, Żywa wiara? Kto dziś stworzy cud?..

Las zielony patrzy zdala, Jak ta burza się przewala; W krwi i w dymie Wielkie imię Dzień ten daje mu...

Pyl, co leci w błękit żywy, Szum szarad rów, świst cęciwy, W dzisiaj karty Nicz-artary Pomnik wpiszą chrztu.

Z drogi! z drogi!.. Któż dotrzyma Rozpedowi sil obrzyma,

Co w dniu chwały, Zbrojni cały, Pogromem się zwał?

Walczy — miecz się zrasza z dlonią... Pędzi — żywa jest „pogonia“... On przez wieki, W świat daleki Sławę niesie w cwał! Maria Konopnicka.

Budżet krajowy na rok 1902.

III. W dziale „Dochodów“ nie ma żadnej pozycji, jako pozostałości rachunkowej, ani też w formie odsetek od pieniędzy chwilowo lokowanych. Pierwsze miejsce zajmuje. Rubr. III. „Dochody z dróg krajowych i kolei żelaznych“ z cyfrą... 564 244 k. w czem 94 138 doch. nadzwyczajnych.

Rubr. IV.: Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych... 122.292 k. Zaznaczyć należy, że są to głównie zwroty z funduszy szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie.

Rubr. V.: Zwroty zaliczek z lat ubiegłych wynoszą... 96.204 k. Rubr. VI.: Zwroty pożyczek... 3.554 k. Rubr. VIII.: Dochody szkoły gosp. lasowego we Lwowie... 14 760 k. Rubr. VIII. Dochody z Dublan 140 825 k.

W tej cyfrze mieszczą się dwie główne pozycje, a mianowicie, dochód z Akademii rolniczej 71.037 koron i z folwarku w Dublanach 40.694 kor.

Rubryka IX. Dochody z Czernichowa... 74.340 k. w tem 62.500 kor., jako dochód ze szkół, a 11.840 kor. jako dochód z folwarku.

Rubr. X. Dochody innych szkół rolniczych krajowych... 77.190; z najwyższą kwotą, bo z 15.180 występuje szkoła niższa rolnicza w Kobiernicach.

Rubr. XI. Zwroty ze sprawdzenia rachunków selskich... 1020 k. Rubr. XII. Dochody z przełania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogowego z r. 1866... 1015 k.

Rubr. XIII. Dochody z kwaterunku żandarmerji przedstawia komisja w cyfrze 201.962 k.; w tej kwocie noclegowe wynosi 86.049, kwaterunkowe 53 260, zaś dochód z gmachu we Lwowie 37 358.

Rubr. XIV. Dochód ze zwrotów szpasowych... 14 500 Rubr. XV. Dochody krajowego składu publ. w Krakowie... 34 600 Rubr. XVI. Dochody z opłat konsumcyjnych... 6.201.762 k.

W tej cyfrze: z opłat konsumcyjnych od piwa 700.000, 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina 60.000 k. i udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu 5.441.720.

Rubr. XVII. Rozmaite dochody preliminarnej komisja w kwocie... 1.303.742.

W tej cyfrze większe kwoty przedstawiają: bonifikacja ze skarbu państwa za zrzeczenie się poboru podatku krajowego do podatku osobistodochodowego 742 000 kor. bonifikacja z galic. fund. propinacyjnego 400 000 kor. Inne z ódła są o wiele mniej wydatne.

Preliminarz dochodów przedstawił imieniem komisji budżetowej p. Mieczysław Urbański.

Budowie wodne i melioracje.

Na wczorajszym posiedzeniu sejm w myśl wniosków komisji gospodarstwa krajow, uchwalil następujące kwoty:

Na regulację: Skawy 17.112 k., Raby 40.443 k., Dunajca 15.885 k., Wisłoki 15.184 k., Sanu 4.530 kor., Wisłoka 12.000 kor., Stryja 5.000 k., Świcy 6.344 k., Lubaczówki 4 480 k., Jeselicki pod Sądową, Roztokami i Zimnowodą 3.306 k., Siwki w Dolinie 9.250 k., Seretu pod Tudorowem w pow. husiatyńskim 6.150 k.

Na zabudowanie potoku Rychwałd w dorzeczu Białej 19.500 k., potoku Brniki w Brzyszu 8.333 k., na zabudowanie dehr w Zaczowie w pow. rabałyńskim 3 500 k., w dorzeczu Złotej Lipy w pow. brzeżańskim 18 300 k.; na osuszenie gruntów w Zapytowie w pow. lwowskim 4 867 k., w Widynowie w pow. śniatycyńskim 6.000 k., pastwiska gminnego w Salatycah w pow. żydaczowskim 2.060 k.; na zawilanie odpisyk 1000 k., do dyspozycji wydziału krajowego 20 000 k.; na konserwację bagien rudnickich 2.800 k.; na drenowanie gruntów w włościańskich 50.000 k., na drenowanie gruntów OO. Bonifratrów w Zebrydowicach 3 200 k., na urządzenie wodociągu w Wyspie w pow. rabałyńskim 5.250 k., na subwencjonowanie fabryk drenarskich do dyspozycji wydziału krajowego 10.000 k.

Dalej przynależ sejm zasiłki na popieranie doświadczeń z kulturatorfo wisł: w Jawornie 700 koron, w Starem Sole (Suchowoli) 500, w Ucinu 500, w Przegonowie 500, w Ostrowicy polnym 400, w Chwałowie 500, w Hnilicach 500, w Tetewyczach 500, w Stojanowie 500, w Wolicy barłowej 100, w Derewni 500, w Byszowie 500, w perymetrze bagien Stojanowskich 1000, w perymetrze bagien Oleskich 1000 kor.

Następnie uchwalono projekty ustaw: o kolmatacji bagien naddniestrzańskich; o urupieniu obwalowania Wisły między Dunajcem, a nowym Brniem w powiecie dąbrowskim, od ujścia Raby do Woli rogowskiej wraz z obwalowaniem prawego brzegu Raby, tudzież o regulacji potoków Uszycy i Grobki z dopływami od Niepołomic do Raby i regulacją potoku Drwinki z dopływami; o regulacji i zalaszaniu rzeki Legu w powiatach niżańskim i kolbuszowskim.

Dalej przynależ na rok 1902 pierwsze raty 40 prc. zasiłków krajowych: na regulację potoków Słotwy i Rokity z dopływami w kwocie 29.600 kor, na regulację rzeki Legu w powiatach niżańskim i kolbuszowskim w kwocie 30.000 kor.

Wreszcie uchwalono rezolucje do rządu: ażeby wyjednł w drodze konstytucyjnej dla Galicji bezprocentowa pożyczka ze skarbu państwa w sumie 20.000.000 k., płatną w 20 ratach rocznych od r. 1904 po 1.000 000 kor. a zwrotną w 40 równych ratach rocznych od r. 1924 celem umożliwienia krajowej spłaty datku konkurencyjnego do kosztów regulacji rzek i publicznych robót melioracyjnych, mających się podjąć w tym 20-letnim okresie; aby udzielił wydz. kraj. projektu trasy kanałów

Falszerstwa krzyżackie.

Patrząc na barbarzyństwa, jakich dopuszczają się na naszych braciach i na naszej ziemi nowoczesni Hunowie, słysząc codziennie ujadanie haktystycznej sfory, którą o zawrót głowy przyprawia mowa, wygłoszona w starem gnieździe niemieckich rabusiów — mimowoli zwracamy się myślą ku przeszłości i zborczymy pamięci syna Kazimierzowego, Konrada, iż wpuścił do ziemi naszej tę dziec przebraną w płaszcz ze znakiem Chrystusa. Wielką też jest jego wina i nie jej usprawiedliwić nie zdola: to tylko pewna już dziś, że i sam Konrad był oszukanym, bo myślał, że ma do czynienia z żołnierzami księcia, protegowanymi przez cesarza i papieża, a w istocie byli to tylko rabusie i falszercze na wszystko gotowi.

Podobnie, jak w późniejszą wieki później Bismark nie wahał się w interesie teutonizmu łąca w żywe oczy a nawet falszować decesje monarchów — tak falszercze w XIII wieku dla uzyskania korzyści uwiekali się nietylko do kłamstwa i falszerstwa dokumentów, ale i do krzywoprzysięstwa.

Charakterystycznym i narodowym rysem zarówno ówczesnych, jak dzisiejszych, maloroczyków było, jest i pozostanie: przenie wierstwo.

Ziemię Konrada graniczyły z krajem Prusów, których jedni uważają za szczerze czyste słowiański, drudzy anektują ich do rodziny germańskiej. W rzeczywistości tworzyli Prusacy z Litwinami i Łotyszami osobną gałąź wielkiej indo-europejskiej rodziny, osiedloną tu już w II w. po Chrystusie.

Prusacy byli narodem spokojnym, głęboko do wiary swych ojców przywiązani, ceniący wolność. Na pograniczu szybko zaczął brać przewagę żywioł polski i od Polski też szło światło wiary ku nim. Nie łatwą jednak rzeczą było apostołowanie wśród ludu tak kochającego swą wiarę: to też pierwsi głosiciele słowa Boga skończyli męczenną śmiercią: św. Wojciech (997), Brunon z Querfurtu (1009) i mnich zakonu Cysterów Filip. Właściwym apostołem Prus był mnich Chrystjan, który zdobywszy

wielu zwolenników nowej wiary, został mianowany biskupem pruskim. Nieogłędne jednak zachowanie się władz i książąt, którzy nowo narwronych traktowali jak podbitych, dało królowi polskiemu sposobność sfałszowania dotąd dosyć spokojnego ludu i uzbrojenia go nie już do odpornej, ale do zaczepnej walki przeciw chrześcijaństwu.

Napady ich daly się szczególnie odczuć na Mazowszu, a zwłaszcza w ziemi chełmińskiej i to tak strasznie, że w myśl życzeń papieża przysłał w r. 1222 przeciw nim do skutku wyprawa krzyżowa, w której wzięli udział: krakowski i sandomirski Leszek, Konrad mazowiecki, Henryk śląski, tudzież Świętopełk i Wacław pomorscy, a nadto wszyscy polscy biskupi. Naczelną władzę nad wojskiem krzyżowym wzięł biskup Chrystjan, którego biskupstwo uosypał Konrad nadaniem 12 zamków i 100 wsi w ziemi chełmińskiej. Wyprawa ta, której szczegółów nie znamy, nie odstraszyła Prusaków — napady ich powtarzały się i teraz, skutkiem czego Konrad powziął ów nieszczęny plan sprowadzenia krzyżaków do Polski, jako przedmurze dla swych prowincji przeciw Prusakom. Rukowania rozpoczęły się na początku lata 1227.

Zakon rycerski „Braci szpitala Panny Marji narodu niemieckiego w Jeruzolimie“ powstał w r. 1190 w czasie wyprawy krzyżowej pod Akkoną, przyjmując regule zakonną w części od Johannitów, w części od Templariuszów. Na stałą siedzibę wyznaczono Akkonę, a pierwszym mistrzem został Henryk Walpot. Dzięki protekcji cesarza i papieża, rósł zakon w siłę i znaczenie, a jego sława rozbrzmiała w Europie za czasów czwartego z kolei mistrza, człowieka iście niezwykłego, znakomitego rycerza i polityka, jakim był Herman Salza. Zrozumiał on odrazu, że walki z niewiernymi dobiegają już kresu, że zadanie zakonu na wschodzie uważać należy prawie za skończone. Ze zś zakon miał skarby i znaczenie, powziął zamiar wyrobienia dla niego zupełnie niezależnego stanowiska i to w Europie. To też ochocho usłuchał wezwania króla

*) Roettel „Gesch. Polens.“ **) Lohnmayer „Preuss. Jahrb.“

węgierskiego Andrzeja, by zakon objął obronę wschodniej granicy państwa przeciw Kumanom, za co ofiarował mu jako lenno krainę Burza w Siedmiogrodzie (Burzenland). Układ przyszedł do skutku 1211, a uzupełnili powożeniem rycerze krzyżowi, po kilku szczęśliwych bitwach z Kumanami, zaczęli dążyć do swego celu, zagarniać dla siebie zdobyte ziemie i ufać w lasię papieża, wyłamując się z pod jurysdykcji biskupów.

Andrzej przejrzał ich plany — pomimo przyjęcia terytorjum przez papieża na własność stolicy św. Piotra, wypędził i z przemocą z Burza i całego kraju w r. 1225. Pierwszą więc próbą założenia samodzielnego państwa w Europie zawicła — ale Krzyżacy postawili ją ponowić na północy, dotąd zaprosił ich Konrad. Nie ulega wątpliwości, że Konrad wiedział o zachowaniu się rycerzy krzyżowych w Siedmiogrodzie, postępował więc ogłędnie i przez posłów obiecał tylko, że „będzie dobroczynną zakonu i tych braci, których na pomoc przeciw Prusakom w „mistrz mu przysłał“. W tych pierwszych rokowaniach nawet mowy być nie mogło o jakichś określonych nadaniach. Wielki mistrz skwapliwie skorzystał ze sposobności, wysłał trzech braci zakonnych, którzy w Bieczu zawarli w dniu 23 kwietnia 1228 układ z Konradem, mocą którego przyszedł im za obicaną pomoc ziemie chełmińska ze wszystkimi korzyściami. Prócz tego wytargowali od biskupa Chystyana dziesięciny z jego dóbr w chełmińskiej ziemi — i sklonili Konrada do zbudowania im zamku Vogelsang obok dzisiejszego Torunia.

Nie szybko jednak umowa weszła w życie: wielki mistrz, zajęty nową wyprawą krzyżową, nie zwracał uwagi na sprawy północne, tak, że Konrad, za radą Chrystyana, postanowił, nie zrywając z krzyżakami układow, przystąpić do utworzenia na wschodnio-północnych kresach osobnego zakonu rycerskiego do walki z Prusami. Zakon ten powstał, otrzymał zatwierdzenie papieża i najgłośniej był znany pod nazwą „Milites Christi de Dobrin“ — Bracia dobrzyńscy, od miasta, darowanego im przez Konrada. Fakt ten zaniepokoił wielkiego mistrza krzyżackiego, to

też obawiając się o utratę darowanych włości, wysłał w połowie 1229 r. oddział zbrojny pod wodzą Hermanna Balke, człowieka energicznego i nie przebiegającego w środkach, jako pomoc dla Konrada i celem zawarcia ostatecznego układu, Konrad zbudował im gród Nieszwane, gdzie też osiedli; rokowania zakńczyły się jednak dopiero 1230 r.

Skutkiem sfalszowania — jak później zobaczymy — przez Krzyżaków, zarówno nadania Konrada, jak dokumentu cesarza Fryderyka, utarło się mniemanie, że Konrad „darował Krzyżakom ziemie chełmińską i niektóre zamki w Kujawach na wieczną, nieziemnie krepowaną własność“. Nowsze badania wykazały, że tak nie było. Konrad, jak się dziś jasno pokazuje nie zrzekł się polityki swoich poprzedników, nie porzucił myśli o wcieleniu do swych krain ziem pruskiej, tylko będąc za słabym, wezwał czasowo na pomoc Krzyżaków.

Są nawet ślady wyraźne w kronice Wpolskiej, że Konrad tylko na dwadzieścia lat powołał zakon, a układ prawdziwy Krzyżaków z Konradem świadczy, że to był stan lenniczy. Rycerze w zamian za otrzymane posiadłości przyrzekają księciu wierność i gotowość do walki, w każdej chwili w polaczeniu z jego rycerstwem („una nobiscum“).

Rzecz prosta, że Krzyżacy nie myśleli o dotrzymaniu układu: do r. 1234 jednak, t. j. do czasu, zanim na dobre się osiedlili, bojąc się obłądki podejrzania książąt polskich, działali bardzo ogłędnie. Kiedy jednak książęta polscy wespólnie wyprawie 1233 i 1234 złamali potęgę Prusaków, Krzyżacy zmieniają odrazu swe postępowanie i chcą się uwolnić z pod wpłyów Polski, (podobnie jak niedawno w Siedmiogrodzie) przenoszą ziemie chełmińską i zdobyta część Prus na własność św. Piotra. Ze zaś trzeba było papieżowi wykazać z tytułu posiadania, przeto uciekają się do falszerstwa, podrabiają t. z. dokument kruszwicki, przedkładają falszyfikat papieżowi Grzegorzowi IX, który w dobrej wierze go uznaje i do ksiąg wieiąg, a nadto zagrabiają posiadłości Braci dobrzyńskich,

ich zaś samych częścią wypędzają, częścią wcielają do swego zakonu.

Falszyfikat później został usunięty; ale go też nie było potrzeba, owszem byłby nawet zawadzał. We 23 lat bowiem później Krzyżacy żądali tranunaktu i otrzymali go w bulli papieża Aleksandra IV z 26 lipca 1257. Przeciwnie zaś stwierdzonemu przez kancelarję papieską aktowi, nikt nie ośmielił się wówczas protestować, zwłaszcza, że Konrad już nie żył! Krzyżacy przewidywali, że kiedyś Polska o swe krzywdy się upamię, starali się naprzód zabezpieczyć i dlatego w fałszyficytym tym widać to ich wysilenie, ażeby wszelki cień zaleźności od książąt polskich usunąć.

Choć już w procesach toczonych z zakonem w XV. wieku zaprzeczono autentyczności dokumentu, już w r. 1421 wypowiedziano ze strony polskiej zarzut, że dokument ten, którego oryginał Krzyżacy nie przedkładali nigdy, jest sfalszowany, a to naturalnie w tym celu, ażeby Krzyżacy mogli się wylamać z pod wszelkiej zaleźności od książąt polskich i stać się niezależnymi panami ziemi chełmińskiej i zdobytych Prus. Rzecz uważa godna, że falszerstwo to zostało wykazane niezbieżnie przez znakomitego zresztą pisarza niemieckiego dra Perlbacha.

Drugim dokumentem, który ma stanowić podstawę prawno-politycznych stosunków zakonu do Polski jest t. z. dokument cesarza Fryderyka II z r. 1226, mocą którego cesarz zatwierdza (!) nadanie (!) Konrada i przysądza zdobyte pozycynie w Prusiech na własność zakonowi, wyposażając go w iście książęce przywileje. Autentyczność tego dokumentu już ze względu na daty wydaje się podejrzaną, to też dr. Ketrzynski już miał co do niej wątpliwości, a Fr. Zych w pracy swej „Powołanie Krzyżaków do Polsti“ wykazuje dowodnie, że i ten dokument jest sfalszowany i to dwa razy.

W pierwszym bowiem falszerstwie, dopuszczono się kilku rażących błędów, które później poprawiono.

Znamiennym jest także, że Krzyżacy w r. 1234, gdy papieżowi Grzegorzowi przedłożyli falszowy akt kruszwicki — o tym dokumencie

Batysty i piki, białe i kolorowe zefiry, polecają najtaniej Handel płócien i stolarowej bielizny Antoniego Gudienca następcy we Lwowie K. MIESZKOWSKI i A. SOŁTYS plac Marjański 1. 4 Hotel Europejski. 772

galityjskich celem umożliwienia rokowań ze stronami co do pokrycia części datki krajowej; aby liczną delegację galityjską w radzie przytoczonej dla budowy dróg wodnych, powiększył z ośmiu na dziesięć delegatów; aby przyspieszył zawiązanie spółek wodnych, zatapiając rekursów i repartycje datków konkurencyjnych; aby do przeprowadzenia postępowania wodno-prawnego przy większych robotach meljoracyjnych delegował specjalnych komisarzy politycznych, wreszcie, aby zreferował dotychczasową organizację zarządu budowli wodnych przez decentralizację i prowadzenie robót we własnym zarządzie.

Uchwalono jeszcze rezolucje: pp. Struszkiewicza o pomnożeniu sekcji dla zbudowania potoków górskich; Władysława Wiktora Czajkowskiego o wyznaczenie ze skarbu państwa funduszu na pożyczki na drenowanie; p. Paszkowskiego o przyspieszenie obwałowania Wisły i jej dopływów powyżej Krakowa aż do ujścia Przemysły i wezwania rządu, aby przyspieszył regulację Wisły poniżej Krakowa.

KRONIKA

Lwów 13 lipca.

Stan powietrza. Średnia 13 w południe Ciężka + 15° R. Pogoda niesiala.

Djarjusz lwowski. Niedziela 13 lipca.

Obchód uroczysty rocznicy bitwy pod Grunwaldem. Początek o godzinie 5 rano.

„Panorama Raclawicka”, na placu wystawowym. Od godziny 8 rano aż do zmierzchu.

Teatr miejski: Odczyt dra Aleksandra Czolowskiego: „O bitwie pod Grunwaldem”. Początek o godzinie 12 w południe.

„Bracia Lerche”, komedia (akt II); „Zdrada”, sztuka (akt II) i „Nowotka”, komedia (akt III). Początek o godzinie 7 1/2 wieczorem.

Kalendarz. Niedziela (13): Małgorzaty p. — Radomia — (30): Sob. SS sp. Wschód słońca o godzinie 4 minut 19, zachód o godzinie 7 minut 49.

Wyjazd namiestnika. Namiestnik, hr. Piński, udaje się w poniedziałek, 14 bm., do Wiednia, a stąd na kilkutygodniowy pobyt do morskich kąpiel.

Mianowania. Wydział krajowy zamianował p. Ferdynanda Gissmana, inżyniera-adjunkta w stanie krajowego biura kolejowego, przenosząc go równocześnie do kierownictwa budowy kolei Przeworsk-Bachórz, z siedzibą w Kańczużu.

Z uniwersytetu. P. Salomon Weinreb, rodem z Wiednia w Galicji otrzymał na uniwersytecie lwowskim doktorat z nauk lekarskich.

Z politechniki. Grono profesorów uchwaliło na ostatnim posiedzeniu, przedstawić docenta p. Wiktora Szymulskiego do nominacji na profesora drugiej katedry technologii chemicznej.

P. Stanisław Nowina Przybylski, rodem z Gnojnika w Galicji złożył na wydziale inżynierii II egz. państwowy z odznaczeniem.

Pożyczka m. Lwowa. Wydział krajowy na mocy § 35 statutu m. Lwowa, zatwierdził uchwałę Rady miejskiej z 26 czerwca r.b., co do zaciągnięcia pożyczki w kraj funduszu propinacyjnym, w kwocie 1.200.000 koron, zwrotną do 31 grudnia 1910 r. na 4 1/2 proc. rocznie. Z pożyczki tej, ma być użytych 400.000 koron na pokrycie reszty budowy wodociągów, resztą 189.269 k., teatru 350.000 k., straży pożarnej 19.588 k., na budowę domu fundacji św. W. Kuzniecowa 111.000 k., na pokrycie strat przy sprzedaży obligów m. Lwowa 05.000 k. Pożyczka ma być wypłaconą częściowo, mianowicie 24 sierpnia rb. 600.000 k., 4 stycznia 1903 r. 350.000 k., zaś 25 lutego 1903 r. 250.000 k.

Deputacja centralnego komitetu wyborczego, złożona z wiceprezesa tegoż komitetu, posła Kozłowskiego i sekretarza Vogla, zjawiła się wczoraj u ks. Andrzeja Lubomirskiego, w celu podziękowania mu za dotychczasowe przewodnictwo i wyrażenia żalu, że przewodnictwo to obecnie złożył. Ks. Lubomirski podziękował za słowa uznania i zaznaczył, że skuteczność i wydajność prac swoich, ma do zadziwienia wyłącznie tylko wiceprezesa komitetu, p. Kozłowskiemu i członkom tegoż.

cesarskim zupełnie milczą. Również pisarz i chwalcia zakonu, piszący w początkach XIV w. Dasberg nie o tym dokumencie nie wspomina — bo też go wcale nie było. Z dokumentem tym i to nie w oryginalnie, tylko w transkrypcji biskupa pomezńskiego, występują Krzyżacy po raz pierwszy w sporze z Polską 1421.

Wówczas już prokurator królewski zarzucił fałszerstwo, a jeszcze dobitniej odezwał się z tem ziomkowie Krzyżaków, mieszczanie pruscy w czasie sporu z zakonem o cla 1442, gdy obwinili proboszcza gdańskiego, biskupa pomezńskiego i wielkiego mistrza wprost, że dokument ten podrobili.

Kiedy zaś reprezentanci miast po użyczeniu tego ciężkiego zarzutu, zażądali kopji przywileju cesarskiego, wielki mistrz odmówił im wydania tejże.

Tak to dopuścili się Krzyżacy najprostszego fałszerstwa, ażeby upozorować swe zabierze instynkt.

Nie długo po pojawieniu się krzyżackiej zarazy, znikły święte gaje Prusaków, znikły bożyszcza pogańskie, znikło czone Romowe i potężny Krywe — ale też zniknął i neród, który czcił te świętości. Jego miejsce zajął wrogi żyłowi sławianstwu Niemiec z krzyżem na piersiach, ewangelija w ustach, a obłuda, podstępem i drapieżnością w sercu. Droga, którą szedł od wieków, naznaczona jest krwią bezbronnych, starców, kobiet i dzieci, przewodnią jego gwiazdą był rozpóć i fałszerstwo, przewrotność i krzywoprzysięstwo.

A ta cecha rasy przechowała się przedziwnie: potomkowie mogą z dumą powiedzieć, że pod względem uczciwości, sumienia, ludzkości i honoru w dotrzymaniu myśnianiu przyrzeczeń i przysięgi, nie odbiegli od pra-ojców!

Miejmy jednak nadzieję w sprawiedliwość Boga, dla której Grunwald nie był i nie jest niepodobianstwem, ufajmy w to, że sławiański plóg prowadzący dłoń spokojnego i ufającego w Boga ziemianina, zaorze kiedyś doszczętnie owe „burgi” dumy, buty, zuchwalstwa i barbarzyństwa Teutonów.

Do towarzystwa szewców „Kraj”, przystąpił w charakterze członków: arcybiskupi Bilczewski i Teodorowicz, książę Andrzej Lubomirski, h. Jan Szeptycki (ojciec metropolity), hr. Jerzy Baworowski, Albin Rayski, dyrektorowie Steczkowski i Terenocki oraz dr Witold Lewicki.

Stacja telegrafu otwartą zostanie w Zassowie w pow. pilzneńskim przy istniejącym tam urzędzie pocztowym.

Nowy urząd pocztowy wejdzie w życie z dniem 16 lipca w Targowicy polnej w pow. horodeńskim.

Więć młodzieży prawniczej w sprawie reskryptu ministerjalnego dotyczącego zdawania egzaminów prawniczych, odbędzie się dnia 14 bm. o godzinie 7 wiecz. w sali III uniwersytetu. Więć zwoluje „biljotka słuchaczy prawa”.

Wycieczka towarzystwa weteranów wojoskownych zapowiadana na 13 bm., z powodu grunwaldzkiego obchodu odroczona została na następną niedzielę, tj. 20 bm.

Wycieczka kolejarzy do Jaremsca. Komitet ogłasza, że bilety zakupione w dniu 6 lipca, pozostają ważnymi na dzień 20 b. m.

Odjazd leśniczki kolonji rymanowskiej ze Lwowa na Przemysł, nastąpi w środę, o godzinie 8 minut 40 rano. Dzieci stawić się mają na dworcu głównym w o godzinie 8, wedle czasu lwowskiego. Dwie chorągiewki oznaczą będą miejsca, gdzie na peronie zbierają się mają koloniści i kolonistki.

Ponieważ w Rymanowie na stacji kolonja będzie dopiero o godzinie 4 po południu, należy więc dzieci zaopatrzyć w opowiadani posilek.

Tak we Lwowie, jak i na stacjach pośrednich, wykażą się przyjęci otrzymaną z komitetu legitymacją przed kierownikami, opatrzonymi odznaką komitetu.

Rozstrzygnięcie konkursu na afisz artystyczny rozpisany przez p. Niemojewskiego. Zebrani dnia 10 lipca zaproszeni członkowie jury pp. Ludwik Ramul, Stanisław Rejhan, Tadeusz Rybkowski i Michał Rolle, jednogłośnie przyznali nagrodę przeznaczoną za najlepszą i artystyczną pracę w kwocie 250 (dwieście pięćdziesiąt koron) projektowi, opatrzonemu mottem „Zemsta” Fredry, z niektórymi poprawkami, które artysta ma uzupełnić. Skonstatowano, że autorem nagrodzonej pracy jest p. T. Wyżwałski z Rzymu. Autorów prac pod godłem: „Jotes” i „Wytrwałość” uprasza p. Niemojewski, aby się porozumieli z nim celem nabycia nadesłanych projektów.

Kolej Lwów-Sambor. Dyrekcja budowy kolei rozpisała licytację na wykonanie robót podtorowych, nawierzchni i robót nadtorowych na części z Sambora do granicy galic. węgiersk. (obok Użoka) projektowanej państwowej kolei Lwów-Sambor gal. węg. granica. Pismenne oferty mają być wniesione najpóźniej do 30 lipca 1902 o 12 godzinie w południe do dyrekcji budowy kolei w Wiedniu IV Gumpendorferstrasse 1. 10 Warunki budowy i inne podroczniki mogą być w powyższej wymieniłej dyrekcji i w kierownictwie budowy budowy kolei we Lwowie ulica Batorego l. 12 przejrzaane.

Zgubione przedmioty. Magistrat podaje do wiadomości, że dyrekcja policji we Lwowie nadesłała rozmaite w miesiącach kwietniu i maju br. w różnych punktach miasta znalezione przedmioty, po które dotąd nikt się nie zgłosił. W celu wykazania prawa własności, ewentualnie odebrania tych przedmiotów, zechcą się zgłosić interesowane strony w biurze departamentu i magistratu w godzinach urzędowych w przeciągu dni 14.

Oficerowie hakatyści w Złoczowie. W Przędzowie czytamy: Niebawem dzieją się tu u nas rzeczy, o których filozofom nie śniło się nawet. Towarzystwo, złożone z 2 oficerów i 2 cywilnych udao się dnia 6 b. m. do kawiarni Grinubta w Złoczowie, gdzie za chwilę nadesłali znani Prusacy, kapitan 80 p. Pichler i podporucznik 80 p. p. Grocz i kazali muzykę, wśród wymyślań i zojdyń najrozmaitszymi słowami narodowości polskiej, grać „Wacht am Rhein” i pic zdrowie cesarza niemieckiego. Gdy tego już za wiele było towarzystwu pierwszemu, jeden z cywilnych odezwał się, że my, poddani austriacji, nie znamy „Wacht am Rhein”, lecz „Gott erhalte” i należy nam pić zdrowie Habsburgów, a gdy muzyka zainwalowała hymn austriacki, pierwsza czwórka powstała z miejsc, zaś p. kapitan Pichler i podporucznik Grocz zaczęli, siedząc w czapkach, krzycząc, by muzyka zagrała „Wacht am Rhein”, a gdy muzyka dalej grała hymn austriacki, rzucił podporucznik Grocz na inicjatora grania hymnu austriackiego, człowieka starszego, najpierw dwiema szklankami, następnie z wygnięgnięciem palczem łatał za nim przez pokoje restauracyjne i byłby go niechybnie porabiał, gdyby go nie obronił jeden z lekarzy z nimi siedzący. Następnie wznosili ci panowie okrzyki na cześć mowy malborskiej, wymyślając narodowości polskiej od słów: „Saupole”, „Hundpole” i t. d. Panowie ci z butą pruską nie byli pijani, jak nam naczelnik świadkowie opowiadali. Kwęście te wojskowe chce zupełnie zatuszować, udzieliwszy za ten czyn 21 dni „hausarestu” tym panom.

Do bursy polskiej im. Adama Mickiewicza w Striju zostanie przyjętych z nowym rokiem szkolnym 30 wychowanków. Podania, zaopatrzone w metrykę urodzenia, świadectwo szkolne i świadectwo zdrowia przyjmuje do 25 lipca br. dyrekcja gimnazjum w Striju.

Rymanowska lista gości kąpielowych, po dzień 8 lipca 1902, obejmuje 378 rodzin, złożonych z 883 osób.

Krajowe portmonetki. Dyrektor zawodowej szkoły ślusarskiej w Świątnikach inżynier p. Karol Biły wprowadził do przemysłu świątnickiego wyrób portmonetek metalowych na metalową walutę koronową. Jest to ciekawa, praktyczna i zajmująca nowość. Portmonetki te bywają wyrabiane w trzech gatunkach, jeden gatunek ma kształt tabakierki lub papierońnicy i zmieści się w nim monety koronowej za przeszło dwadzieścia koron, oprócz monety złotej, następnie dwa gatunki mają zaś formę zegarków większych i mniejszych, w mniejszym formacie mieści się waluty koronowej za 13 kor, a w większym za przeszło 15 kor, oprócz tego wyrabia się w Świątnikach portmonetki zegarkowe i lańcuszki. Te portmonetki dają się bardzo wygodnie nosić w kieszonce od kamizelki, albo też za paskiem damskim, lub męskim, a wyrabia się je z nowego srebra (pak-fong niklowany) czyli z tego samego materiału co koperty zegarków zwyciężajcych.

Zwraca się więc uwagę publiczności na tą nowość w przemyśle krajowym, a w przemyśle metalowym w ogóle.

Pielgrzymka do Rzymu wyruszy z Poznńskiego w październiku. Organizują ją: ks. Mojszycki, ks. dr. Lewicki, p. Stefan Cegielski i p. Kazimierz Chlapowski.

Jubileusz szkoły polskiej. W miasteczku Chocimierz na kresach Pokucia obchodzą 300-letnią rocznicę założenia miejscowej szkoły, która powstała w r. 1602 za staraniem Wojciecha Chocimierskiego kapłana warowni lubaczowskiej.

Wypadek. Podczas odbytego w pobliskiej wsi Poznania, Strzeszynie, ćwiczenia oddziału aeronautycznego z balonem uwięzionym, zdarzył się onegdaj wypadek, nagłe bowiem wybuchła gwałtowna burza i porwany balon wraz z prowadzącymi go żołnierzami, pociągnęła ich o kawał drogi. Jeden żołnierz tak się zaplątał w linę, że się uduził. Dwóch żołnierzów pokaleczyło się ciężko, dwóch lekko.

Odniesienie Polek. Z Chicago donoszą: Na konkursowym egzaminie w chicagoskim kolegium muzycznym Balaski, zdobyła medal złoty Polka, panna Bronisława Kwasigrochówna, córka znanego organisty. Panna K. uzyskała również dyplom skończonej nauycielni gry na fortepianie. Trzecia to już Polka w Chicago, która odznaczona została nagrodą najwyższą. Ubiegłego roku w pierwszorzędnych kolegiach muzycznych, uzyskały pierwsze nagrody panie: Róża Kwasigrochówna i Jadwiga Smulka.

Polscy goście w Pradze. Grono krakowskich urzędników sądowych, udaje się 22 sierpnia w gościnę do Pragi. Nar. Listy donoszą, że czescy koledy powitają Krakowian na dworcu kolei, gdzie odbędzie się wspólna biesiada. Nazajutrz zebranie w lokalu Tow. urzędników sądowych, śniadanie wspólne i wycieczka na królewskie Hradczany i okolice. W południe przedstawia się nasi w prezydium apelacji, potem wspólny obiad i zwiedzenie miasta. Przed wieczorem koncert na Zofinie, a potem bankiet w sali koncertowej przy dworcu orkiestry. Trzeciego dnia zwiedzenie pamiętek i zabytków, wycieczka do Strómówki. Wieczorem na Letnej zebranie pożegnalne. Do Krakowian przyłączą się za pewne i lwowscy urzędnicy sądowi, a także koledy ich z innych miast naszego kraju.

Miła gospodyni. Niedawno znaleziony został serbski powrósławny, Eljasz Jowicz w Semlinie, z poderznięciem w czasie snu gardłem. Mieszkaniec jego obrabowano z gotówki i cennych rzeczy. W sąsiednim pokoju leżała związana, z zakneblowanymi ustami, gospodyni panna, Milica Mladinowiczowa, która zeznała, że związała ją i zakneblowała rabusie. Tymczasem wykazało śledztwo, że mordercą starego panna był kochanek gospodyni, Jerzy Berelicz i że go sama gospodyni do tego namówiła, a dla odwrócenia poszlak, sama mu się związała i zakneblowała kazała.

Z kraju.

Kochawina. (Uroczystość). Dnia 16 lipca, w uroczystość Matki Boskiej Szkapiernej, dokona ks. arcybiskup dr. Józef Bilczewski konsekracji wielkiego ołtarza, a ks. arcybiskup Teodorowicz wygłosi kazanie podczas mszy. W niedzielę po tej uroczystości, t. j. 20 lipca, przyjeżdża do Kochawiny wielka pielgrzymka ze Stanisławowa. Pontyfikalem sułką odprawi ks. arcybiskup Bilczewski, a kazanie wygłosi znany kaznodzieja, O. Załęski ze Lwowa.

Krystynopol. (Poswabienie dyplomu doktorskiego). W marcu b. r. sąd krajowy karzy we Lwowie skazał dra Eljasza Feuersteina, lekarza w naszym mieście i jego świadków, Leisera Färbera i Altera Löwina, za złożenie fałszywej przysięgi, w sprawie Simchy Aberdama. Przeciw wyrokowi temu wniesiono rewizję do najwyższego trybunału, który wyrok lwowski zatwierdził. Dr. Feuerstein stracił więc dyplom doktorski.

Nowy Sącz. (Tutejsze kupiectwo). Nowy Sącz, miasto czyste polskie, posiadające liczny zastęp inteligentnych ludzi, pozostało pod niejednym względem bardzo w tyle za innymi równorzędnymi miastami naszego kraju. Nie uwieryłbyś mi, że tu nie można dostać atramentu, lub mydła z lwowskiej fabryki „Tlen”, lub z jakiej innej fabryki polskiej. O piórkach Wasilewskiego, lub ołówkach Majewskiego z Warszawy, nikt nie słyszał, farb Karmalskiego nie znają, cukier z Przeworska wcale nieznanym, a Frank's Kaffee jest tu tak powszechna, jakbyśmy ani w Tarnowie, ani w Horodence fabryki cykorii nie mieli. Wyroby szklane tu sprzedawane pochodzą z Czech, bo o hutach szklanych w Galicji tutejsi Polacy nie słyszeli. Nawet zapalki z całego świata sprowadzają, tylko nie z krajowych fabryk. Nasiona z Erfurtu i Pestu, a rozmaite „Biaty” i „Journalne” z Berlina i Leipzig'u. O okoliczności w sklepie zapalczy, wszystko niemiecki, lub angielski, a nawet amerykański wyrob, rozumie się lichota. Wszystkie pisma polskie ciągle i ciągle nawołują: „kupujmy u swoich”, „nie dajmy Niemcom zarabiać”. Tutejsza publiczność wiedzienie nie czyta, w dawnym błogim śnie spoczywa i nie chce przyłożyć ręki do wielkiego dzieła odrodzenia drogiej Ojczyzny. Ze wszystkich stron kraju słychać o obchodzie pamiętki Grunwaldu, Nowy Sącz drzemie; może nie chce się narazić garstce tutejszych kolonistów Niemców i mniejszej jeszcze garstce tutejszych Rusinów?

Okocim. (Wycieczki cyklistów). Staraniem miejscowego klubu kolarzy „Gambinus”, odbyły się tutaj dnia 6 lipca b. r. wycieczki cyklistów galicyjskich, które pomimo deszczu i nader silnego wiatru, wypadły bardzo dobrze, gdyż bez najmniejszego niebezpieczeństwa wycieczki, biorąc pod uwagę blonitny gościniec i silny wiatr, świadczy bardzo dodatnio o siłach naszych amatorów sportu kolarskiego. Zapowiadali się bardzo liczny zjazd cyklistów, lecz wobec niepogody przybyło tylko kilkudziesięciu. Szczególnie dobrze reprezentowanymi były kluby krakowskie, daleki klub tarnowski i nowosadecki, a najwięcej zaimponowało przybycie czterech dzielnych kolarzy lwowskich. W biegu 1. na 20 km. zwyciężył p. Lang ze Lwowa, 2. przybył p. Gajer z Krakowa, 3. p. Stachiewicz ze Lwowa, 4. p. Weiss z Krakowa, nadto otrzymali medale czasowe p. Wojs z Krakowa, p. Giedrzyński z Krakowa i p. Jakubowski ze Lwowa. 2. bieg, mistrzostwo, uzyskał p. Skrobotowicz z Okocima, 2. przybył p. Gruszecki z Nowego Sącza, 3. p. Nuzikowski, 4. p. Mondschein z Tarnowa. 3. bieg, 1. przybył p. Skrobotowicz z Okocima, 2. p. Gruszecki z Nowego Sącza, 3. p. Nieniewski, 4. p. Ciompa z Okocima, nadto uzyskał medale czasowe p. Molof z Okocima i p. Urban z Tarnowa. 4. bieg, 1 km, 1. przybył p. Lang ze Lwowa, 2. p. Skrobotowicz z Okocima, 3. p. Adamowicz z Krakowa, 4. p. Stachiewicz ze Lwowa, 5. p. Nuzikowski z Tarnowa. 5. bieg, jazda powolna, pierwszą nagrodę uzyskał p. Weiss z Krakowa, 2. p. Skrobotowicz z Okocima, 3. p. Samet z Tarnowa, a 4. p. Stachiewicz ze Lwowa. Po wycieczkach hawiono się ochoczo w pawilonie okocimskim do białego dnia.

Przemysł. (Arestowanie za sspiegostwo). W poniedziałek aresztowano tu podoficera p. p., prowadzącego rejestry karne w garnizonowym areszcie, pod zarzutem zdradzania tajemnic urzędowych

i wewnętrznych zarządzeń służbowych osobom niepowołanym.

(Zakaz). Komenda fortecy odmówiła „Sokola” i „Towarzystwu im. Tadeusza Kościuszki” udziału muzyki wojskowej na festynie.

(Fabryki wody sodowej). Rewizja przeprowadzona przez naszego fizyka powiatowego, dra Iwanickiego, wykazała mnóstwo nadużyć, jakich dopuszczają się tutejsi „fabrykanci” wody sodowej i napojów musujących. I tak, w kilku miejscach skonstatował fizyk, że do wyrobu lemoniad „owocowych” używa się nie cukru, ale sacharyny i trujących barwików, wszędzie zaś brud zastal i niechlujstwo nie do opisania. Raport fizyka złożony w starostwie odniósł ten skutek, że winni zostaną ukarani grzywnami i aresztem, niektórym zaś fabryki zostaną zamknięte.

Z kresów.

Z górnego Śląska. Z niem. Piekarska piszą nam: Już raz miałem w życiu szczęście być na odpuscie Narodzenia N. M. P. w Piekarsku i ciągle jeszcze myślę o mile tam spędzonych chwilach. Różne okoliczności nie pozwoliły mi przez kilka lat znowu przybyć na to święte miejsce, aż nareszcie znalazła się sposobność i przybyłem szczęśliwie do Piekarska. Już w piątek przybyło kilka procesji i odąd przybywały bez przerwy ze wszystkich stron aż do niedzieli, a liczba ta coraz wzrastała, szczególnie z powodu wielkich procesji z okolic industrialnych. Więcej jak 5000 osób było zgromadzonych. Można było widzieć różne stroje i ubioru; szczególnie zauważyłem ludzi z bliskiego Królestwa Polskiego, a także i z Austrii w wielkiej liczbie.

Na 30 księży, między nimi OO. Franciszkan, pracowali niezamordowanie w konfesjonale i na ambonie. Msze św. odprawiano zrana od godziny 5 aż do południa Obchody stacji Kalwaryjskich rozpoczęły się po uroczystych niesporach kazaniem na Rajskim dworze o godzinie 6 i zakończyły się w tym dniu po kilku kazaniach w kaplicy Kaifasza. Jak daleko oko ludzkie sięgało, można było widzieć ludzi słuchających kazań, pomimo czasu niepogodnego. Przez noc zmieniło się nieco powietrze. W niedzielę rano rozpoczął się obchód dalszy o godzinie 5 po mszy św. u Kaifasza i zakończył się w kościele Zmartwychwstania. Jak w tem, tak i w kościele N. Marij Panny, odbyły się około godziny 10 kazania z uroczystymi sumami. Przez całą noc były oba kościoły, kaplice i Rajski dwór oświetlone elektrycznie, tak, że można było wszędzie chodzić w nocy jak podczas dnia. Ks. Z.

Basen (pływalnia) w zakładzie kąpielowym św. Anny, przy ulicy Akademickiej l. 10, otwarty został do użytku publicznego z dniem 2 czerwca.

Dr. Wallach, specjalista chorób ządek, nerek i pęcherza, wykonuje chemiczno-mikroskopiczne badania treści tych organów w godzinach ord. (9—10, 3—4), przy ulicy Skarbkowskiej l. 3.

W znacznej liczbie wód mineralnych ukazujących się i znowu znikających litowe źródło Natalii w Franzenbadzie dytryczny i medyczny napój, odznaczyło się jako najlepszy specyfik przeciw słabemu wydzielaniu kwasu moczowego ze krwi, gościecy, reumatyzmowi, chorobie nerek i pęcherza, w lekarskich kałach zyskało uznanie. Pominąwszy jednak orzeczenia licznych lekarzy, posiada źródło Natalii autoryzację akademii medycznej w Paryżu, któremu to odznaczeniu mogą się poszczycić jedynie źródła pierwszorzędnej jakości i znakomitej terapeutycznej wartości. Źródło Natalii odznacza się nadzwyczajnie silnem, mocopędym skutkiem, a tem samem staje się prawdziwie drogocennym skarbem w medycynie. Główny skład wód ze źródła Natalii znajduje się dla Lwowa u p. Weinreba, król. mru. nadwornego dostawcy, ul. Karola Ludwika 35, filia Rynek 44.

Kasyna miejskieja. Z powodu porządkowania biblioteki, uprasza bibliotekarz Kasyna P. T. członków o łaskawy i rychły zwrot książek — wypożyczonych od stycznia do końca czerwca b. r.

Notatki literackie i artystyczne.

Repertuar teatru miejskiego we Lwowie. Dziś w sobotę po raz pierwszy „Miss Hobbs”, komedia w 4 aktach z angielskiego przez Jerome K. Jerome, z udziałem pań: Bednarzewskiej, Solskiej, Jankowskiej, Węgrzyńskiej; pp.: Adwentowicza, Stanisławskiego, Kliszewskiego i innych. Jutro w niedzielę w południe o godzinie 12 Odczyt dra Aleksandra Czolowskiego: „O bitwie pod Grunwaldem”. — Wieczorem o godzinie 7 1/2 (ku uczczeniu uroczystości grunwaldzkiej) „Bracia Lerche”, akt II, z komedji Adama Asnyka, „Zdrada”, akt II, ze sztuki historycznej „Przekupka warszawska” Adama Belickowicza, „Nowotka”, akt III, z komedji Stanisława Rossowskiego, z p. Solskim w roli króla Władysława Jagielly; „Apoteoza”, obraz z żywych osób.

W poniedziałek „Nieznojna”, komedia w 3 aktach z francuskiego P. Gavault'a i H. Berra.

We wtorek „Miss Hobbs”, komedia.

W środę „Wieczór Trzech Króli”, komedia w 5 aktach W. Szekspira. Znany cykl 22 obrazów Piotra Stachewicza Quo vadis, będący obecnie na wystawie w Warszawie nabył tamtejszy bankier August Raczynski wraz z prawem reprodukcji w wydawnictwach w obcych językach.

Rocznica grunwaldzka.

Jutro rano o godz. 5 strzaly moździerzowe z kopca Unji lubelskiej oznajmia mieszkańcom miasta rozpoczęcie obchodu pogromu krzyżackiego pod Grunwaldem.

O godz. 6 rano z wieży ratuszowej orkiestra Czytelni kolejowej odegra hejnał, trwać to będzie do godz. 7. Równocześnie z rozpoczęciem hejnału wyruszy z Rytku „Kapela narodowa” i odegra na ulicach miasta do godz. 8 rano pobudkę.

Zebranie członków wszystkich stowarzyszeń i korporacji nastąpi o godz. 9 rano w miejscach, wskazanych przez wydziały.

O godz. 10 solenne nabożeństwo w katedrze św. Józefa, w której or. kat., gdzie wygłoszone będą patriotyczne kazania i w katedrze gr. kat. św. Jura. Równocześnie w tempłu na ul. Żółkiewskiej odbędzie się dziękczynne nabożeństwo, a kazanie wypowie kaznodzieja dr. Caro.

Z kościołów udają się uczestnicy uroczystości do teatru miejskiego, gdzie o godz. 12 w południe wygłosi dr. Czolowski odczyt o bitwie grunwaldzkiej.

Po odczycie korporacje i delegaci stowarzyszeń ze sztandarami wejdą na scenę i złożą hołd przed bustem króla Władysława Jagielly, przyzem odpiewają kantatę połączone chóry

Tow. muzycznego, „Lutni” i Echa”. U wejścia do teatru uproszone panie przyjmować będą dowolne datki na cele narodowe.

Popołudniu o godz. 3 1/2 odbędzie się odczyt, wygłoszone przez prelegentów akadem. kół. tow. „Szkoły ludowej” w następujących lokalach: w szkole św. Antoniego, preleg. Ant. Sadzewicz; w szkole im. św. Marcina, preleg. Wład. Dunin-Wasowicz; w szkole im. Konarskiego, preleg. Wojc. Biga; w szkole Staszica, preleg. Zdzisław Tranda; w szkole im. Elżbiety, preleg. Józef Krajewski; w stow. „Stala”, preleg. Stan. Stroniski; w lokalu tow. im. Kilińskiego, preleg. Fel. Przyjemski; w „Czytelni kolejowej”, preleg. Ant. Płutyński. Wstęp na te odczyty wolny.

Wieczorem uroczyste przedstawienie w teatrze miejskim. Bilety nabywać można od dziś.

Kartki wydane do nalepania w oknach zamiast iluminacji, rozpupywano wczoraj w wielkiej liczbie. Dziś zarządono nowy nakład. Przez cały dzień dzisiejszy sprzedawane będą te kartki w handlach na każdym przedmieściu.

Broszury popularne o bitwie grunwaldzkiej wydane przez komitet, nabywać można w księgarńkach po cenie 10 groszy. W większej ilości w lokalu komitetu, w hotelu Metropol, ul. Pańska.

Z gal. Tow. muzycznego. Wspólna próba chórów męskich, celem odśpiewania kantaty przy odsłonięciu bustu króla Jagielly podczas uroczystego obchodu rocznicy grunwaldzkiej, odbędzie się w sobotę 12 bm. o godz. 7 1/2 w lokalu „Lutni”.

Izba stowarzyszeń rękodzielniczych zaprasza wszystkie korporacje rękodzielnicze ze sztandarami, na nabożeństwo ku uczczeniu obchodu narodowego, zwycięstwa pod Grunwaldem, w niedzielę d. 13 bm. o godz. 10 w kościele archidiekanym. — Zbór w ratuszu o godz. 9 1/2 przedpołudniem.

P. Kazimierz Smoleński, prełożony korporacji murarskiej, kamieniarskiej i ciesielskiej, zaprasza wszystkich członków do jaknajliczniejszego udziału w obchodzie grunwaldzkim. — Zebranie o godzinie 9 rano w ratuszu.

Ze „Skaly” lwowskiej. W celu uczczenia rocznicy pogromu krzyżacka, zbiorą się wszyscy członkowie w niedzielę 13 bm. o godz. 9 rano w „Skale”. — Dnia tego o godz. 3 wygłosi p. Stanisław Stroniski odczyt p. t. „Bitwa pod Grunwaldem”. Odczyt odbędzie się w ogrodzie „Skaly”, w razie deszczu w sali. Wstęp wolny. Po odczycie wycieczka do parku Kilińskiego. Dom tow. „Skaly” będzie dekorowanym odświętnie.

Prezydium Towarzystwa strzeleckiego zaprasza swych członków, by jak najliczniej zebrali się, o ile możności w strojach narodowych, o godz. pół do 10 rano w ratuszu, celem wzięcia udziału w nabożeństwie i pochodzie w uroczystości grunwaldzkiej.

W Śniatynie odbędzie się obchód grunwaldzki w niedzielę d. 13 b. m. z następującym programem: Przed południem odbędzie się w rzymsko-katolickiej farze nabożeństwo dziękczynne, w którym — nie wątpimy — wezmą udział wszystkie Polacy miejscowi. O godz. 8 wieczorem odbędzie się w sali „Sokola” uroczyste wieczór. Po słowie wstępem wykona chór mieszany Czubskiego „Modlitwę Jagielly”. Na zakończenie wieczoru odegrają amatorowie dramat dra Kazimierza Rakowskiego p. t. „Ocknienie”.

Grunwaldzkie wydawnictwo. W Stanisławowie pojawiła się nakładem R. Jasiełskiego, broszurka Jana Nowiny p. t. „Pod Grunwaldem”. Treściwy, a barwny opis samej bitwy, poprzedza popularnie skreślony obraz ówczesnych stosunków w Polsce i motywow, jakie wywołały wojnę. Broszurka ozdobiona jest portretem króla Władysława Jagielly. Cena jej 10 halery.

Stanisławowskie starostwo cofnęło wczoraj wydany onegdaj zakaz pochodu, wzbronilo natomiast udziału w nim muzyce. Iluminacja miasta odwołana, natomiast urządzona ma być składka na Bank poznański.

Z Paryża nadszedł do Lwowa następujący telegram:

„Zebrani w lokalu Tow. artystyczno-literackiego” w Paryżu, łączymy się z krajem w obchodzie niezapomnianej rocznicy Grunwaldu. Obymy jej 500-letni jubileusz obchodz

